

Ф о а і е

ЩИПЦИФІКЪ ШІ ЛІТЕРАРЪ.

АНЪЛ I.

Дзмінікъ жп 2 Ідіе

1844.

ЖНСЕМНЪРІ

АСЪПРА ЖНВЪЦЪТЪРІ ПЪБЛІЧЕ.

Артиколъ ал IV.

(Бртаре.)

Скоале портале пентрѣ жнвѣцѣторі
де не ла сате.

Скоалеле портале тревзескѣ ашезате кз апропіере де маї тзлте сате, ка ачеї елевї съ поатѣ зрта скоалеле де сат шї съ се пїлдіаскѣ де методъла дідактїкъ знде шї еї жп анъла де не зртѣ съ ціе локъла жнвѣцѣторїлзі кѣте одатѣ, кѣчі ла сфжршітзла кзрзлзі тревзе съ лі се факъ зпкзрс деспре мїжлоачеле д'а кзртзї о скоалѣ де сат. Не лъпгъ асемїне сколі маї претзтїнденеа съ ціе кѣте о скоалѣ де ексерціїе. Жп Согвалї се афлѣ маї тзлте асемїне сколі тоате цївзте кзкелтзеала кзакерїлор. Ла скоала де ексерціїе де ла Рензанс, тоді сколарїї се жтпърціа жп зъче-сзпт жтпърцірї, шї кѣте треї елевї дїп скоала порталѣ презїдзіа ла фїеце варе сзпт-жтпърціре шї се скїтѣва аст фел

кѣ зпзла фъчеа лекціа шї чеїлалці дої аскзлта шї ера гата жп орї че мїнзт съ анъче де зп-де лъса челалалт.

Жп асемїне сколі ар лінеї нз тогзл слзціле; елевї кз ръндзл ар фї жнсърцінаці кз кзрѣцѣнїа одълор, стржнса ащерїзтзрїлор & Тїнерїї че с'ар прїїмі ар тревзї съ фїе де о вжреть кзвїнчїоасъ ка съ се поатѣ фолосї де лекціїле че вор прїїмі. Чеа маї взлѣ вжреть пентрѣ ачеаста е кзпрїнсѣ жнтре онтспрезече шї доъзечї де анї. Жп ачесте сколі тревзе съ домнеаскѣ маї кз самѣ їзвїреа де Дзмпнезеї шї дорїнда д'а жтвзлѣтзї стареа моралѣ а църанїлор.

Кънд с'ар жпфїїнда ферте-моделе, ачесте съ фїе жп апропіереа сколілор портале, кѣчі ар фї де чел маї таре фолос ка ачестї жнвѣцѣторї съ поатѣ зрта адез ла ачеле ферте-моделе, ка съ дзкѣ не ла сате кзпоціїнде де аргїкзлзтзрѣ маї позїтїве шї маї жтїнсе. Ла прїїїреа тїнерїлор тревзе съ се казте маї тзлт дїепозїціїле фїреції де кѣт кзпоціїнде че ар адъче вїїнд жп скоалѣ; дзпѣ овсерваціїле фъкзте жп асемїне сколі патрѣ сазчїачї ла сзтѣ есѣ процїї; шї де ла карїї нз се

поате агента о дестойнічїе тълдемітоаре а-
честїї се пълтескѣ фрѣкт сек (fruit sec) шї тре-
взескѣ скоші дїн скоалъ ла сфършїтѣла анлїї
дїнтїїѣ.

Ан алте църї сколїе нормале пентрѣ пре-
гьтїреа живьдъторїлор де сате, се цїнѣ кѣ пен-
сїа че пълтешче фїешче каре елев, пентрѣ кѣ
стареа де живьдътърї с'а фькѣт аколо о про-
фесїе кълтатъ, шї пьрїндїї пълтескѣ пентрѣ жи-
вьдътѣра лор ан ачеле сколї прекъм ар пъл-
тї знїи мещер ка сьї живече вре о месерїе,
ан мещешѣг оаре каре, шї сь ле асїгьрезе
пентрѣ ачєаста ан мїжлок де вїецїре. Де че
ар пълтї ан татъ ка фїлѣ сьѣ сь живече
кроїторїа сѣф ферьрїа шї пѣ ар пълтї шї ка
сьїа факъ живьдътор де сат. Пьрїнтеле
Schweitzer антр'ан рапорт де ла 1825 ас-
пра скоалеї нормале де ла Brühl ан Пьрсїа,
аратъ кѣ ажторѣл че прїмїсѣ ачєа скоалъ
де ла вїнефачерїле партїкларїлор ера ка де
30.000 леї. Дїатр'ачєа скоалъ есѣ пе тот анл
патрѣзечї шї патрѣ пѣн ла патрѣзечї шї онт
де тїнерї живьдъторї.

Пентрѣ едѣкацїа живьдъторїлор скоалелор
прїмарє трєвзе сь кьнєсълтєзе чїнева трєвзїн-
цєле породѣлї.

Тот не доведєще кѣ ферїчїреа шї взна ста-
ре а а знїї пород пѣ се асїгьреазъ прїнтр'о
маре десволтаре їнтелектѣалъ шї о чївїлїсацїе
рафїнатъ; адеврѣтата ферїчїре а знїї indivїдѣ
прекъм шї а знїї пород, сьѣ антр'о моралїта-
те вїне сїмцїтѣ, ан кьмпїнїреа пофтелор шї а
патїмїлор шї антрѣ анплїнїреа даторїїлор кѣ-
трѣ Dѣмнезеѣ шї апроапеле сьѣ. Живьдъ-
тѣра моралъ шї релїїоасъ дѣче пе онт кѣтрѣ
ачєст цъл; пе зрїтъ прїн кьнєнцїнцє сьлѣтоасє
шї практиче потрївїте трєвзїнцєлор, онл до-
вьндєще комфортѣл ¹⁾ вїедеї.

¹⁾ Comfort ан лїмба енглїзеаскѣ арє о жанделецєре
фоарте антїнєѣ шї се анлїкѣ ла орї че поате ан-
взїлѣтї старєа онѣлї.

Прїнтр'ачєсте се тьрѣнєще живьдътѣра че
трєвзе сь се деа ан скоалеле нормале.

Обїектеле кареле трєвзескѣ а фаче парте
дїн живьдътѣра дїн скоалеле нормале сжнт:

- I Лїмба нацїоналъ.
- II Релїїа.
- III Арїтметїка.
- IV Цєографїа шї їсторїа нацїоналъ.
- V Їсторїа натѣралъ шї фїсїкѣ.
- VI Кьнєнцїнцє цьрѣнєцїї.
- VII Мьзїка вокалъ.
- VIII Арта дїдактїкѣ шї педагогїкѣ.

Ачєсте живьдътърї анпьрїдїте ан трєї анї ¹⁾
се вор зрїта дьнъ кїнѣл зрїлѣтор.

I Лїмба нацїоналъ.

Живьдътѣра лїмбєї се ва анпьрїдї ан трєї
анї, ан анл дїнтїїѣ се вор да тїнерїлор кьнє-
нцїнцє де граматїкѣ шї се вор екєрєса ла ор-
тографїе шї ла компьнерї зшоаре.

Ан анл ал доїлеа се ва арѣта констрѣкцїа,
пѣктѣацїа, формареа перїоаделор, шї се вор
анделетнїчї ла компьнєре.

Анл де ал трєїлеа ва фї пѣмаї пентрѣ компь-
нерї, джндѣлїсе пентрѣ ачєаста сь алкѣтѣеаскѣ
скрїєрї де каре вор авєа маї мѣлтѣ трєвзїнцѣ.

Ачєастѣ живьдътѣрѣ ва кьнєнцїнцє патрѣ
лекцїї пе сьлѣтѣшлѣ.

II Релїїа.

Ачєастѣ живьдътѣрѣ анпьрїдїтѣ ан дої анї
ва кьнєнцїнцє: ан анл дїнтїїѣ їнтродѣкцїа ла
вїблїе шї ла їсторїа вїблїкѣ—векїл шї позл те-
стамєнт, четїреа шї тьлѣкїреа вїблїєї—чєва де-
сїре їсторїа еклєсїастїкѣ шї релїїа крєцїї-
неаскѣ.

Анл ал доїле ва кьнєнцїнцє десїре крєдїнцѣ
шї морала крєцїїнеаскѣ. Шї ва зрїта кѣте
патрѣ чєасьрї пе сьлѣтѣшлѣ.

III Арїтметїка.

Ачєастѣ живьдътѣрѣ анпьрїдїтѣ ан дої анї

¹⁾ Трєї анї кьнд скоалеле де пїн сате вор фї органи-
сате.